

De mystica

Incipit prologus eiusdem
in parte secundas de theolo
gia mystica practice con
scripta ab eodem sub. xij.
considerationibus siue in
dustris

Tractatus in lectio
nibus nostris iam a multo quibus
uis interrupto tempore de theologia
mystica secuti sumus ordinem in alijs
scientijs obseruatum. **U**bi prius tra
ditur de speculatiua quam practica
nihilominus hec scientia super ceteras
multas hoc habet proprium ut specu
latio in ea nec perfecte tradi nec
plene intelligi possit nisi practicus
precesserit usus. **Q**uamobrem deinceps
prius operis erit tradere sub aliquibus
considerationibus modos et
vias quibus ad theologiam mysticam
habeatur accessus. **P**erquirere enim
quid sit theologia mystica et in qua
vi anime reponitur et de differentia
eius ad speculatiuam theologiam et
similia qualia prelocuta sunt non sat
esse debet homini christiano presertim
ecclesiastico. opus exercitatio que requiritur
quod ut fiat predest non medio
criter aperire ea que ad opus aggrega
diendum finiendum que necessaria sunt vel
accommoda ut obseruentur. que etiam

theologia

perturbare soleant operantem ut vitentur
quorum elucidatio nos expediat ab
his omnibus que in hoc negotio
tractanda preuide suscepimus. **E**t di
cimus in primis quod magisterium theo
logie mystice et ordinis extatice seu
perfecte. **I**hus christus sibi soli sue que
voluntati retinuit nec ad illud hu
mana sufficit industria quis ipsa
non debeat penitus derelinqui. **E**t
enim si omne datum optimum et omne do
num perfectum. defursum est descendens
a patre luminum. perspicuum habet con
siderationis huius principium quod
donum perfecte ordinis profluit a di
uina voluntate tenente lucem in ma
nibus sicut **J**ob notat et exponit
gregorius. quod dum vult illuminat et clau
dit dum vult. **T**ertium quod humana non
sufficit industria posterius elucidat
bitur. **Q**uam tamen non sit presus ab in
cienda docet apostolus vocans nos
dei coadiutores non compulsores
non preueteros ne dicamus ma
nus nostra excelsa et non dominus
fecit hec omnia. **P**ossunt autem duo
decim industrie presupposite prius
afflatu diuino pro practica theo
logie mystice sub totidem conside
rationibus annotari. **P**rima dei
vocationem attendere. **S**ecunda propriam
complexionem agnoscere. **T**ertia proprium
officium vel statum aspiciere. **Q**uarta
semet ipsum ad perfectionem ex
tendere. **Q**uinta occupationes effu
gere. **S**exta curiositatem deponere.
Septima languinitatem assumere.
Octava passionum vel affectionum

practice conscripta

etiamque docere. **S**ecunda temp
tatione et loci indiget. **D**ecima
somo et cibo moderanter in
gere. **U**ndecima meditatione
prius generatus affectum
ter insidere. **D**uodecima pri
o fantasmatis avertere. **I**bi
tur incultrias nouissime stru
vigere ad formam quod tractat
tam post laboriosam legatione
raram induchoit super nego
pares ecclesiasticis regredi tan
dum est a roma ad Januam
prelatabamur conuentione
tam et concordata. **M**arfilie pri
os cocordantes debere com
in saona illic pendente nostra
frustrari tandem lumus et pect
Ego ne vacatione datur mal
tando consumere (sed obedi
mino dicenti per prophetam
videte quoniam ego sum deus
ut videte qua ratione qua
dustria cogeret essentia dei
sua exaltatione contemplan
agnoscere et cognoscendo. **C**on
sideratio

Consideratio
re tres vocationum modos
plicem in deum conversione an
et triplicem statum tendentium
De vocatione attendere
deus ad salutem omnes ho
siquidem vult omnes ho
sui apostolum saluos fieri. **H**um
naturalis apud riuulos inde
les que ad beatitudinem appetit
nihilominus in via diuine voca

practice conscripta

origines aduertere. **N**ona temp^o
idoneū et locū inq̄rere. **D**ecima
somno et cibo moderanter indoul/
gere. **I**ndecima meditationibus
p̄is generatiuis affectuum silen/
ter insistere. **D**uodecima spiritū
a fantasmatib⁹ auertere. **H**as igitur
industrias nouissime studui re/
digere ad formā q̄ndā tractatū
dum post laboriosam legationem
utinā fructuosiorē super negotio
pacis eccl̄astice regredi tandem
datū eēt a rhoma ad Januā ubi
prestolabamur conuentionē iura/
tam et cōcordatā Marsilie per du/
os cōtendentes debere compleri
in saona. illic p̄dente nostra qua
frustrati tandē sumus expectatōe
Ego ne vacationē datā male va/
cando consumerē sed obedirē do/
mino dicenti per p̄phetā vacatez
videte quoniā ego suz de⁹ vacauī
vt viderē qua ratione qua ve in/
dustria cōtingeret essentiā dei suz
sua exaltatione contemplando co/
gnoscere et cognoscēdo cōtemplari

Cōsideratio. i. mystice theo/
logie practi/
te tres vocationū modos s̄m tri/
plicem in deum cōuersionē anime
et triplicem statū tendentiū oñdit

De⁹ ad salutē omnes hoies
siquidē vult omnes hoies
s̄m apostolū saluos fieri. hinc ille
naturalis ap̄d vniuersos indelebi/
lis q̄ ad beatitudinē appetitus.
nihilominus in viā diuine vocatō

CCCLXV.

nīs alius sic et sic ambulat s̄m di/
uisiones gratiaz amministrationū
et operationum vt deducit ap̄lus
Alii quidē per spiritū datur s̄mo
sapientie. alii autez sermo scientie
alii fides. alii gratia sanitarū: alii
opera virtutū. alii p̄phetia. **A**lii di/
stinctio spiritū. **A**lii gratia lingua/
rum. alii interpretatio sermonū. hec
aut omnia opatur vnus atq̄ idē
spiritus diuidens singulis prout
vult. **S**icut corpus vnū est et mem/
bra habz diuersa officia q̄ varia
Ecce q̄ sermo sapiētie quātū gra/
tia cōtemplationis plurimū simul
est vel eadē reputetur datur. per
spiritum huic aut illi. nō omnibus
sicut nec grā sanitarum nec fides
hoc est vt arbitror par in creden/
do. nec operatio virtutū nec p̄phe/
tia et ita de reliquis. **Q**uemadmo/
dum igitur nō omnes vocatos ad
gloriam adipiscendā conari cōue/
nit ad quālibet administrationis
vel operationis gratiā indifferen/
ter. **S**ic nec vniuersos oportet ad
sapiētie vel cōtemplationis studiū
se tradere. **H**oc in sciētis vel arti/
bus reliquis docuit etiā p̄bus et
post euz tullius debere politisan/
tes attendere quia nō omnia possu/
mus omnes. **E**t hoc clarius est q̄
vt curiosius indigeat declarari.
Quāuis assignatō causarū in pri/
culari sit varia et frequēter electō
difficilis iudicando de qlibet. **Tu**
ad hanc opationē in corpe mysti/
co. **Tu** ad illā elect⁹ es facē certā

De mystica

vocationē tuam ad salutem pro/
dest vero nō mediocriter consiliū
accipere et accepto credē virozū
expertozū spiritualiū qz qles iudi/
cant de oib? **I**uuat insup circum/
stācias psonales attēdere vt cor/
poris sic vel sic cōplexionari. staret
qz in republica loci p̄teaa q̄ tem/
poris vel mēozie et iudicij aliq̄lis
in irascibili q̄tis in ratiōnali q̄tis
in cōcupiscibili repitur **H**inc facit
vt nō omēs ad grām vocati con/
tēplationis possint q̄nqz sublimi?
ferri in deū trepidi et anxij tanqz
in seuerissimū iudicē suū q̄ magr̄m
austerū cui? irruocabilis est v̄dē
natio **R**ugiūt hi frequēt a gemi/
tu cordis sui plangētes ad deum
Quis nouit peccatē ire tue q̄ p̄
timore irā tuā dinumerare? et illō
si iniquitates obseruaueris domi/
ne. dñe quis sustinet? **I**llud insup
nō intres in iudiciū cuz seruo tuo
dñe qz nō iustificabit in cōspectu
tuo omīs viuens **R**ursum quoqz
dñe ne infuroze tuo arguas me
neqz in ira x̄. **E**t varia in hāc sen/
tentiā apud istos nō tā desiderat
p̄miū q̄tū eñnū supplicij formida/
tur. q̄le p̄fecto formidare cautū q̄
licitū est **I**nuenies alios q̄s mer/
cenarios dicim? q̄a mercedē p̄ ob/
sequio celestē expetūt a deo tāqz
rege liberalissimo aut tanqz a p̄e/
miarū q̄ toti? cōsolationis dicētes
ei **P**r̄ peccavi in celū et corā te iā
non sū dign? vocari filius tu? fac
me sicut vnuz ex mercenarijs tuis

theologia

Et hi quidē recte agūt tanqz filij
sibi male conscij s̄ non vsqz quaqz
ad p̄fectū **S**ūt alij rariozes q̄ aio
neqz seruili neqz mercenario q̄ pl?
qz filiali rapiunt in deū velut obli/
ti sue fuitutis sue mercedis sue p̄/
nalis auctat. sociant ei velut ami/
cus ad amicū imo suauiori famili/
aritate cōiungūtur ei sicut sp̄sus
ad sponsā dicit ex s̄tia qui h̄mōi ē
dilectus me? mihi et ad me cōuer/
siones eius **E**t illud qd̄ eni mihi ē
in celo et a te quid volui sup̄ trā
Proptēa p̄ supplicij vitatiōe defi/
cit caro mea et cor meū deus cor/
dis mei et pars mea de? in eñnuz
Querauim? p̄mos inter incipiētes
alios int̄ p̄ficientes. **p**erfecti sunt
reliqui ita tñ vt ad priozē similitu/
dinē crebro sese reuocent se argu/
ant habere iudicem seuerissimū se
magistrū vel dominū vel patrem
cōseruatozē vltozē qz negligentia/
rum cū tota mētis p̄stratione re/
cogitent **A**lioq̄n vereant illō nisi
in timore dei instanter te tenueris
cito subuertēt dom? tuā **N**ihilomi/
nus etiā aut post offensas adulte/
rationes qz regredi ad sponsū
scientes dictū ab eo per hieremi/
am **T**u vero fornicata es cū ama/
toribus tuis multis. reuertē tamē
ad me et ego suscipiā te **P**roinde
liberum sit vniciqz iudicium ego
interim opinor consultiozem ob/
seruationē apud plurimos istam
esse qui deū sicut patrez nostrum
qui in celis est proponit sibi vel

practice conscripta

timorem reuerentiā incipientes
vel ad amōe filiale inuadentes
et vt ad omnia sue laboriose per
grationi nēaria reuertit frou
pobulandū **Q**uipe noia be
uoz magr̄ iustus reuoz
nem reuoz et illa reuoz p
uozem et mitius amōe incant
Rur̄us h̄c noia sp̄s amica sp
sa manēs in veltis q̄ in cubili
aromati dicit pulcer q̄ ruc
tus manēs int̄ vbera cui? leua
capite et dextera ap̄clatur
loze ap̄to d̄ d̄ q̄nuz satis
affectione mir? q̄ sincerā p̄
Romē hoc p̄ n̄ miris mōis
virag fecit tēpare vt q̄ timo
cū dilectione q̄ dilectio cū timo

Cōsideratio. i. docet
lanou
cognoscendā p̄uā cōplexionē
q̄ naturalis inclinatio ad m
hoiem disponit vel impedit q
re. exp̄licat inferre bonā m
ram innatā a penibus vel alia
vel in iuuēte acquirā dicit m
radix esse op̄rosam

Proptēa cōplexionē
scere p̄bici dictū est ei
inlequi corpa. quoz ex
mento q̄diano cognitiū sit
piendum est vt nō nēitatis vel
adōnis sit h̄c seq̄la sero inclin
onis **I**uuat autē miris modis
ogationes has vel illas oroz
rais inclinatio naturalis sicut
amroo dissonans bene obest
v̄ libertas animi. vt disciplina

practice conscripta

timorem reuerentialē incutienduz
vel ad amorē filialē infundenduz
et vlt ad omnia sue laboriose pere/
grinationi n̄caria reuerēti fiducia
postulandū. Quippe noia hec dñs
iudex magī. iustus. reddēs vltio/
nem velociē et silia vehemēti⁹ pa/
uorem et mitius amorē incutiunt
Rursus hec noia spōsa amica spō/
sa manēs in delicijs ⁊ in cubilib⁹
aromatū dīlctus pulcer ⁊ rubicū/
dus manēs in vbera cui⁹ leua s̄b
capite et dextera āplexatur mol/
liorē apud q̄sdā q̄ntuz satis esset
affectionē min⁹ q̄ sincerā p̄curēt
Nomē hoc p̄ n̄ miris mōis inter
vtraq̄ fecit tēpare vt ⁊ timor sit
cū dilectione ⁊ dilectio cū timore

Cōsideratio. ij. Docet vigi/
landuz ad
cognoscendā p̄piā cōplexionē et
q̄ naturalis inclinatio ad multa
hoiem disponit vel impedit qd̄ et
xx. exēplificat inserere bonā natu/
ram innatā a pentibus vel aliūde
vel in iuuetute adquisitā dicit mi/
rabiler esse operosam

Dignā cōplexionē agno/
scere. p̄bitū dictū est aīas
insequi corpa. quod expi/
mento q̄tidiano cognitū sit. Deet/
piendum est vt nō n̄citat̄ vel co/
actōnis sit hec seq̄la sed inclinati/
onis. Iuuat autē miris modis ad/
opationes has vel illas oformi/
tatis inclinatio naturalis sicut ex
aduerso dissonans bene obest q̄
vix libertas animi. vix disciplina/

CCCCXV

zio vix conatus assuefactōis suffi/
cit euincere. Tradit beatus gregl.
quē in arte otemplatiōis sepe dīu
q̄ cōuersatū ostat quosdā hoies
inuenire nature tā inquiete ⁊ varie
vt otīū otemplatiōis vel nō pos/
sint vel molestissime possint ferre
ad quod alij nature trāquilliores
aptissimi p̄oniq̄ sunt. p̄mos ad
actōnē sc̄dos mittit ad otempla/
tionē. Ceterū quis nesciat quosdā
ex hoibus plus vigere in irascibi/
li v̄tute. quosdā in rōnabili alios
in ocupiscibili. Quo circa videm⁹
alios citius venire ad cōpunctio/
nis et osequēter cōtēplatiōis gra/
tiam ex cōsideratione detestatiōe
q̄ vilitatis suoz flagitiorū ⁊ hoc
per vim irascibile intentam ad ho/
nesta. Alij magis ex iudicio recte
rationis ad id ip̄m p̄uehūnt q̄b⁹
faciliter suadet v̄ritatis amor co/
gnitio splendor q̄ mirificus viuē
cōformiter ad eandē rōnem quā
excolendā susceperūt. Porro mol/
le cor et amicabile vidēs apud ali/
os flexibiles ad ea que sūt opassi/
onis vel amoris qualis vt pluri/
mū describit̄ aīa facta que tota
liquefacta est vt dilectus ille suus
totus desiderabilis locut⁹ est. Ta/
lem animā facilius ad otemplati/
onis requiē trahit cōsideratō nūc
v̄nice passionis nūc diuine digna/
tionis ac dilectiōnis ad se ipsam
nūc cōuersationis pie ac doloro/
se sanctorū q̄ sanctorū p̄cedentiū
In qua v̄tute sepi⁹ viget femine⁹

practice cōscripta

potius ascribi tunc debet/ si curā
plebis deserentes querāt in suavi-
tate oñi contemplatiui delectari.
quippe deserūt p̄ceptū dei necessa-
rium voluntarijs et nō necessarijs
intendentes. Secus vero vbi ote-
platio cessit alicui in talem famili-
aritatē q̄ ambidexter fact⁹ p̄t
impurbatus velut angelus dei
otemplādo agere et agendo ote-
plari aut saltem p̄tin⁹ absq̄ mul-
ta difficultate de h̄ migrare dare
q̄ se in alterū qualem esse cōuenit
eum qui in statu p̄fectionis exer-
cende positus est. Est porro stat⁹
officiū q̄ ecclesiasticorū p̄sertim
religiosorū tendere ad p̄fectionē
hanc inquirendam qm̄ in schola
deuotionis et orationis ad hoc
traditi sunt vt sint velut oculi cete-
ra membra corporis mystici diri-
gentes tā ad se ipsa q̄ ad deum.
Sicut attē nec ignoram⁹ inē eccle-
siasticas etates statūq̄ varia-
tes plurime atq̄ aliē pueril̄ etas.
aliter adolescētis. aliter iuuenilis.
aliter virilis et osequenter senilis
sua requirit instituta. totum nihī-
lomin⁹ apud tales quicquid agit
docetur aut imponitur vt ad hūc
quiete otemplationis finez vel se-
ro capiendū ordinē necesse est.
Infantibus et pueris q̄ q̄ parū
capacibus puidendū est solcite
ne pueris et obscenis v̄bis p̄idu-
ris aut exemplis inficiant. Imbu-
ant pot⁹ ad oppositū. s. totius pu-
dicitie ac pie religionis verba p̄-

CCCCXXV

cturas et exempla. Nā quo semel ē
imbuta recens seruabit odorem
Testa diu. Ne scandalizantibus
puillos huiusmodi autē non de-
bite docentib⁹. Adolescētiores at
plus onerandi sunt exercitationi-
bus etiam corporalibus repressi-
uis earum que tūc violētiores in-
surgunt passionum. quib⁹ p̄ assue-
factionem et etatem moderatas.
illud qd̄ superit vite totum laxer-
tur ad ocium contemplationis li-
bere capescendum.

Consi quarta ^{dicit q̄ om-}
^{nes tenent}
se extendere ad p̄fectionem sub
pena damni p̄sentis et futuri et
quātum q̄ p̄fertur vita contem-
platiua actiue eloquitur.

Quemet ad p̄fectionez ex-
tendere vox multorum ē.
Sufficit mihi vita omunis
si cū infimis saluari potero satis ē
Nolo merita apostolorū et mar-
tyrum nolo volare per summa. in-
cedere per planiora. contentus sū
Sed viderint hi q̄ iam imper-
fectio est nolle esse perfectum. In
via enim dei non progredi regre-
di est. Damnatur insuper seruus
piger qui talentum seruare contē-
tus illud in fenus non tradidit. fa-
cimus hoc perspicuū in exemplo
familiari. Habet aliq̄s p̄potēs
nobilisq̄ pater familias plures fi-
lios quemlibet ap̄tissimū ad am-
plian dum honeste rem familiarē
industria sua. vnus illozum alijs

De mystica

laborantib' sedet in domo piger et iners nihil curans dummodo nihil sordide uiuat nihil altuz nihil pclarum vel dignum ingenio suo aut p'na nobilitate recogitet. uic' sufficere bona ta sibi habita et qualicunq' vita uti **E**uocat autez p' eu ad actus sblimiores et arduos monet stimulat. q's no facile uiderit quod h' filius si obaudit nec obedit odios' erit p'ri? Sic filii ter ponit apud p'fem celeste his quos trahit ad carismata meliora. ad act' diuinores du' torpescunt heretes infimis nec ad p'fectionez semet extendentes. qd' t'n intelligi uolum' de illis qui nullo statu vel officio huiliori sic allegati tenet q' absq' p'cepti trasgressione nequeat ad altiora ascendere. **H**ec in tantu' p'fecto altissimu' merito reputari conuenit q' obedientia diuine iussionis opant. **A**nimaduertenduz est deniq' q' si maria honorabilis cu' martha hospiti xpo ministrat collaudat eaz nihilomin' diuina sapientia q' vni inuenta optimam p'tem elegerit. Ita q' maledict' est q' p'tem sua aliter licet faceret facit deteriores. **E**x his uero palam deducit q' uiz uita contemplatiua sic onduunt theologo p'fectior sit q' actiua quilibz ad contemplationez idone' no p' al' legatus actionis necessitate potest ad illa licent' se tradere dimissa actione. **D**etur in hec fides **A**ug' dicenti q' si negociu' i. actione ca-

theologia.

ritatis nemo imponit. **I**ntellige superioris iussione vel euidenti necessitate. **S**tudiu' est contemplatiue ueritati. **N**ec opposuerit aliq's facultatem quaz h'et isto modo p'ficiendi in uita actiua et condemnatiuam suam si talentum absconderit et in quo posset negociari p'dicando uel pauperib' ministrando qm' abinde p'ficit ecclesie uir contemplatiuus obsequens deo de corde uel oculo. ubi alij de manibus ore uel pedibus subseruiunt. **P**orro multi sunt apud quos danabil' iudicanda esset obmissio contemplationis inq'rende' queadmodu' positi in schola religionis que est schola deuotionis orationis et fletu' q' uel insup' e' osueuit ecclesiasticos qui labores p'p'ozu' in ocio possident ut custodiāt iustificationes d'ni et legez ei' exquirēt. **Q**uales demuz plures inueniuntur uiri et femine de seculo quib' sufficiens ocium instructio et ingeniu' suppetit ut se totos in deū uertant et rapiāt. **A**ssint itaq' apud eos fides spes et caritas. **S**ubtilior institutio no' magnope inquirenda est ut toti transeant in affectum cordis bonum.

Consideratio quinta de

et fugere supfluas occupaciones et amorem in deū ferri delectatione psalmodie precipue in claustribus et cantu' altu' dicit et uer' est hui' esse impedimentu'

Practica cōscripta

Et in sapientia ad legens in tota oca, ni q' notat adu' p'p'ozu' et p'p'ia s'mi paucis t'ul' si furere vis bone meo mo occupat' h' s'mi. cret' no' dicit habuit. hoc est illu' tam p'fectis dignu' est. No' p' auis alligatas habens alas u' luras uico uacuas se ferre p' ras. Et nequit homo perib' ratis manare. **O**ccupat' n'is magis ad sereni' contemp' nis etc. et pot' amere euehere. sic oportet latitudo pagine hoc impleta curis uel solici' b' orata nec officata t'et' honib' ubi sapientie ta' imme' arina scribi coquerit. **C**ap' arborib' exempli quap' tu' tritiu' qui ad p'ccitatem r' sursum uoceno' erat desuue' ter p' ima si coxer et uulner' habuit. **A**mor aut' in anima no' apte dicit' humor latus qu' sedo p' infima liqueat u' per uolum' seu curap' terrestru' uol' lacrat. **T**unc nemp' uiaz h'ar' citurā amoris sui nutrimento' sup'ius ad celestiu' desiderio' rationem deducat' hoc gen' qui u' amoris sui pennas in alta contemplatiōis lib'ar' effluit amoris illi' humor ea' qua' cor aptu' inferius inueni' ad curā rei familiaris uel ad de' recogitationē uel ad alio' uimodi sollicitudinē. **E**xperi

Practice cōscripta

Scribe sapientia ait sapiens in tpe ochi. nā q̄ mīnorat̄ actū p̄cipiet eam. p̄pt̄ea sint i paucis act̄^o tui si studere vis bone mēti q̄m nemo occupat̄. si Sen. credit̄ inuenit nō dicit habuit. hoc em̄ falsū eē in iam p̄fectis cognitū est. Nō potest auis alligatas habens alas vel illatas visco vacuas se ferre p̄ auras. Et nequit homo pedib^o implacatis enatare. Occupat̄ nihilominus magis ad serenū cōtemplationis ether pōt̄ semet euehere. vacua sit oportet latitudo pagine cordis nec impleta curis vel sollicitudinib^o tracta nec offuscata tetrīs passionib^o vbi sapiētiē tā immensa doctrina scribi cōquerit̄. Capiam^o ex arborib^o exemplū quaz̄ humor nutritiū qui ad p̄ceritatem ramorū sursum ducend^o erat defluit inutiliter p̄ ima si cortex ex vulnere ronā habuit. Amor aut̄ in anima nunq̄d nō apte dicit̄ humor suus qui profecto p̄ infima liquefit dū per carnalium seu curaz̄ terrestriū vulnera laceraat̄. Tunc nempe vias facit nociturā amoris sui nutrimento p̄usq̄ sup̄ius ad celestīū desiderioz̄ vegetationem deducat̄. hoc gemunt hi qui dū amoris sui pennas vellunt in alta cōtemplatiōis libzare p̄tin^o effluit amoris illi^o humor ea parte qua cor aptū inferius inuenerit vel ad curā rei familiaris vel ad vindictē retogitationē vel ad aliquā huiusmodi sollicitudinē. Experiunt̄ q̄

ccclxxviii

quid deplorat p̄pheta. d. Quis lūbi mei hoc est affectiones impleti sunt illusionib^o. Et reuera illusiones sūt quas alibi vocat vanitates et insanias falsas et cōfabulatiōes iniquas. His obistere līricus voluit dū ait Si nō intendis studiū vel reb^o honestis inuidia vel amore vigil torq̄bere. Siquis obsecro liberatus est ab istis vt nō aliquādo molestetur ab eis. puto quia nullus homo viues qui vtiq̄ est vniuersa vanitas. Neq̄ aliud est tradere se sponte vlt̄ officio vel studio talibus occupatiōibus ad eas toto desiderio mentis manu discretiōis solite abigē tanq̄ importunos strepidularum muscarū aculeos velut aues Abrae sacrificiū vespertinū circūuolātes.

Querēt aliquis de occupatione religiosoz̄ multoz̄ in psalmodijs et canticis altisonis multiplicatis sup̄ numez̄. Obstant ne cōtemplatiōni vel adquirende vel exercēde. vel lem responderent ip̄i quid sentiūt. Et quidē beat^o Augl. flebat vberri me in canticis suaue tonantib^o ecclesie vocib^o eius acriter cōmotus. et reliquabat̄ veritas in cor eius. Sed an esset vnus ex cantantib^o expressum non inuenio. Quia vero ad cōparandā cōtemplationis quietē plus gratia prouehit q̄ industria. quia rursus interpolatio fit in cantibus non est incredibile quosdam ex sic occupatis mētibus tamē ad hoc ip̄m sentire sup̄mentales excessus presertim vbi q̄s saragit ex anī

De mystica

mali fieri rationalis. et tandē spiri-
tualis. post vtrunq;. Et hec forte
multiplicatio statuta est magis
propter animalium mentes interim
occupandas qui scz altiora nesci-
rent quiete secū meditari nec ocio
vti q̄ ppter spirituales qui rari sūt
Et quales bñ instituta relatio pos-
set fortassis a iugo tali liberiores
reddi ne vel semper araret bos cū
asino. vel ad pedes iesu sedens nū-
q̄ maria repēiret apud eos. sed so-
la martha. **Q** si te canentē in psal-
mis deducat victor deus ac spiritus
suus super hec excelsa fluentium de-
sideriorū nihil fortius nihil beatius
Itaq; beatus populus ille qui scit
iubilationem. qui psallit sapienter
iungens verbo sensum cum affectu.
q̄ felix est **I**esu bone talis anima
que non est velut terra sine aqua ti-
bi. q̄ salubriter agitur cum hac co-
lumba tua. sponsa tua. amica tua.
q̄ saluberrime proxius. q̄ beniuole.
Naz et preceptum religiose laudis
implet in horis dicendis. nihilomi-
nus gaudet priuilegio alicuius in
alti silētij solitudine contemplantis.
vtiq; fortior hec q̄ illa. beatior q̄
dicēda est. **P**rodest ad hoc ipm p̄-
uenire tempus orationis ea preme-
ditando que deprecanda sunt vt
liberius transeat in affectus. p̄dest
et conari trahere illa que dicuntur
non tam ad cognitionē subtilē ac
multiplicem q̄ ad saporem et exul-
tationē. **S**epe em̄ vbi minus cogni-
tionis ibi plus affectuū. **I**ntrat q̄z

theologia

dilectio vbi cognitio foris stat. **I**mi-
tantur gaudētes ad sonitū tympa-
ni vel cithare qui carnis armoniā
nō magnopere diiudicant satis ha-
bentes iocundos exultantis tripu-
dij numeros exercere quos prouo-
cat ipsa modulatio. **T**u similiter id
quod legis. audis. vides. loqueris
aut cogitas trabe confestim in affe-
ctum velut aspirans ex intimis olfa-
ciens aut gustans vt si audieris pa-
ter noster. assurgat protinus animus
ad reuerentiā simul et dilectionē ad
postulationē fidam p̄ necessitatibus
tuis fratrumq; tuorum quorum pater cō-
munis ē **A**rripe generosū nobilēq;
contemptum omnis fēde rusticitatis
tu qui tā regio patre gloriaris. dis-
pliceat tibi atq; gemas exiliū cele-
stis hēditatis filiationis titulo cui-
us pater in celis est reseruāt. **T**a-
les quoq; affectus inuenire est sine
numero vel termino de die in diem
suaves et novos velut in fauo vel
in manna vel in nucleo reconditos
qui vbertim fluent. si contemplatiōis
dente oppresseris

Consideratio. vi. del. off

positionem circa bonos et malos
eo q̄ abutuntur suis beneficijs po-
nit. et breue que iuste reddere vel
permittitur. sedecim ostenditur ra-
tionibus

Praeterea
Innotuit et huiusmodi
iunctura aut magis rati-
licet. tunc et expro-
Doli precor ad eum otem-
nis anhelare tanq; cogni-
alij ostentantur timore
mirarem eius quali ex vrad-
landep attentationib' hie q-
accipit Et nō potius vt in-
horis et abidior sis in ocul-
is nra p̄piciat indignitas
in opatione recogitare diu-
dis n̄ super contra tēratio-
robustior q̄ feruentior q̄
rem dei et primi et vt dem-
do riam m̄datorū dei ala-
ueniatis. **T**ene et audiens
m̄ice quia sunt filij infidel-
ni sunt serui neq; quos ali-
sustinet pater celestis ex a-
mēti et de petra melle lani-
Quāmodū apud aliquos
latis et principibus videri
doemando paulo post a
mitate alicuius in carcere
oīs melle hie reliquis **P**rope-
holum sepe hie rime reco-
quia gratia contemplationis
tur inter gratias gratias da-
sunt spes fides et p̄p̄tia.
virtutes pōt informis q̄ si-
te haberi. **Q**uis igitur leu-
dño gloriabit? **N**e re n̄
presumptio q̄ has et simi-
as spirituales repēire est
leuidationis reprobationis
vel in augmentū hie dam-
vbi ingratiūmo dono dei

practice

Quiritas est studiū circa
cutilia aut magis vtilia q̄
 liceat. deceat et expediat:
Noli precor ad ocium otentatio
 nis anhelare tanq̄ cognitur aut
 alijs ostentaturus tm̄modo subli
 mitatem eius qualē ex veracissimis
 sanctorū attestacionib⁹ fide quadā
 accepisti Et nō potius vt inde vi
 lior sis et abiectior sis in oculis tu
 is visa p̄spicius indignitate tua
 in opatione recogitate diuinitatis
Sis insuper contra tētationū tela
 robustior. ⁊ feruentior q̄q̄ in amo
 rem dei et pximi. et vt demū curre
 do vlam mādatorū dei alacrior in
 ueniaris. Tene et audiens contre
 misce quia sunt filij infideles et alie
 ni sunt serui neq̄ quos aliqui cibaē
 sustinet pater celestis ex adipe fru
 mēti et de petra melle satulauit eos
Quēadmodū apud aliquos ex p̄
 latis et principibus videre est qui
 odemandis paulo post ad mortē
 mittit aliquotiens in carcere de p̄ci
 osis mēse sue reliquijs Proptēa no
 li altum sapere sed time recogitās
 quia gratia otentationis numēa
 tur inter gratias gratis datas que
 sunt spes fides et p̄phetia. aut alie
 virtutes. pōt informis ⁊ sine carita
 te haberi. Quis igitur secure nisi in
 ofio gloziabit? Ne ve tibi hūana
 presumptio q̄n has et similes grati
 as spirituales rep̄ire est apud ma
 ledictionis reprobacionis q̄ filios
 vel in augmentū sue damnacionis
 vlu ingratissimo dono dei vel ad

cōscripta

ccclxiē

alioz eruditionē vel p̄ qualicumq̄
 laboz suoz velut falsozac inutilū
 premio trāitorio. p̄ tali numisma
 te talis merces. dic̄ puerbiū. forni
 cari tm̄modo quesierunt in donis
 dei p̄ improbam dilectionē aut pre
 sumptionē. Quid igit̄ desideriu eo
 rum aufert eis deus. sed irat⁹ Au
 diunt illud euāgelicum. Accipe qd̄
 tuū est et vade. Hinc puenit ex dis
 pensatione misericordie dei q̄ ab
 electis suis sepe declinat ipse sed nō
 in ira nec in finez. Abyssum vero iu
 dicioz eius quis inuestigabit? Pos
 sumus tamē ex dictis sanctorū qui
 sepe deo inspirante locuti sūt quas
 dā hmōi mysterij causas agnosce
Fit hoc q̄q̄ et sepius ad humilia
 tionē vt retundat̄ superbia vel que
 p̄fuit vel ne surrepat puidet Pro
 p̄trea testatur experitus Bernar
 dus Mere nihil esse efficacius ad
 gratiam hanc vel inueniendaz vel
 retinendā vel recuperandā q̄ si sp̄
 inuentaris non altū sapere sed sape
 re ad sobrietatē. Deniq̄ beat⁹ vir
 qui semp est pavidus et super custo
 diā suā stat. **F**it hoc aliqui ad desi
 deriū vehementius igniendū quē
 admodū ignis flatu opressus eru
 pit ardentior et vt discamus gran
 dia granditer querere. **F**it hoc vt
 ab homine sua fragilitas et abys
 sus miseriāz p̄fundi⁹ et exinde cla
 rius sentiat̄ quatin⁹ vilescat ipse
 sibi recogitans qualis ex se sit et q̄
 lis ex dei munere eē possit. **F**it hoc
 aliqui ad induendū viscera pietatis

Practice

ceps negligit statim remunerare mi-
licem et pater filium denario vel obu-
lo vel pomo aut cibo: quando est
postmodum principatum daturus
aut regnum quamvis indulgentia prin-
cipis aut patris illa quandoque mi-
nora det ad consolationem et ad amo-
ris indicium reservans. Postmodum
nihilominus excellentiora ad pre-
mium fit hoc quandoque ut dissimu-
let venire tantus hospes ad ani-
maz ne grauetur expensis. Sicut ait
David ad filium. Sed quibus ex-
pensis? lacrimis pijs gemitibus. iei-
unijs. vigilijs. ceteris que corpora
grauantibus. aut forte quia anima
iunior non posset sustinere ebrietate
spiritus si iugiter introduceret
rex eam in cellaria vinaria sua pro-
pterea clauem gerit nunc claudens
nunc aperiens fit hoc ut prouocet
te deus sicut aquila pullos suos ad
volandum et mater filium ad am-
bulandum. Mides quia desit mater
filium ad ambulandum hac industria
ut derelictus clamet ad eam. ut que re-
grediens cautior sit adherere sibi
Cautior insuper ne cadat prospice
re et quesitam matrem lectior suscipiat
inuentam blandicias et oscula sua-
nius addat. fit hoc ad exercendam
patientiam que opus perfectum ha-
bet. Nam que est acerbior tribula-
tio. que materia patientie copiosi-
or apud animam. que pregustratione
deliciarum paradisi relabitur et cor-
ruit ad dolores inferni ad similitu-

cōscripta

cccxxx

dinem ymbre mortis ad erumnas
huius exilij. Sumitur postremo co-
iectura quante futura esset amaritu-
dinis separatio perpetua. Quisquis
es igitur qui ad contemplationem
traditus es satage impigrit ad eam
sed ita ut illam expectes ab alto pa-
ratus humiliter ea uti si venerit cum
gratiarum actione paratus simili-
ter ea carere bono animo si non ad-
uenit habentes amara. Sed ne sper-
nas aut iudices non habentes re-
cogitans assidue quia in sola cha-
ritate dei est regnum dei. Denique
maledicta terra nostra spiritualis
sicut et corporalis non germinat fru-
ctum sine spinis et tribulis nec abs-
que dolore anima pregnans verita-
tis prolem parturit

Consideratio vii. docet

assumere longanimitatem volenti
peruenire ad gustum internum. et in-
stanter querendo sepius que repulsus
perseuerat inceptis nec fatigetur quo
usque mereatur misericorditer exau-
diri et admitti

Potuerat fortassis ex sum-
ma consideratione deuotus
animus saluberrimos et sua-
uissimos contemplationis fructus
quasi negligere et dicere. ut quid
fatigarer frustra. quid eniterer ad-
quirere. quod ignoscit anima mea si

De mystica

proficuum fuerit aut damnationi imputandum? fiat itaque voluntas dei. det si velit preguftationem sue dulcedinis. **I**psic sentire neget si voluerit. paratum cor meum ad vtrūq; Sed audi tu qui sic loqueris. **S**cis ne queso quoniam neq; qui plātat vt dicit apostolus. neq; qui rigat est aliquid. **N**ihilominus vult nos de plātare solere et rigare siue hoc carnaliter intelligas siue spiritualiter. **A**lioquin quomodo coadiutores dei sumus. qualiter implemus. **N**on temptabis dominum deum tuum. si laborem diligentiamq; datam humanitus deserentes solum diuinitus adiutorium prestolamur? **S**it igitur labor noster. sit industria sit conatus plantans et rigans. incrementum vero quasi viuificam superinfusamq; virtutem donet xps a quo petatur humiliter et fiducia. **N**emo de negligentia et inerti corde sibi blandiatur si nolit ad contemplationis culmen anhelare. **C**onfundit prior vna ratio vna consideratio dicens. ad perfectionem temet ipsum extendere. **N**emo propterea deserat ceptum iter hoc perfectionis si senserit vt sentiat laqueos innumēabiles temptationum absconditos in via qua ambulat sepe repulsus non confundatur crebro deludans nec iudicio suo proficiens non conturbetur. **S**atagat enitatur innitentes forti baculo perfectionis altissimi non arundineo la-

theologia

boris sui. **Q**ui capit capiat quoniam labor queritur imo requiritur ad illam quaz tñ dare carnem nequit contemplationis gratiam. **S**ed ita videmus in homine formatione patres generant. matres alunt in vteris. **A**lioquin quando nasci puerum contingeret? nihilominus quid virtutis habet hec omnia nisi desuper anima datur. solo creatis arbitrio viuificatur totum illud plus infirme ac velut inutile. **H**omo scz fenestras remouet. leuat caput. oculos aperit. **A**lioquin qua ratione videret. **Q**uasi sol abscederet radios frustra ad visionem hec omnia fierent. **D**e sole iusticie idem existima. **P**ostremo si nihil absq; magno labore dedit deus mortalibus vt poeta loquitur. **S**i nemo coronabit nisi q legitime certauerit sicut apoli dicit. **S**i deniq; minores artes qz enumeratione prosequi vacuum est cum tanta solitudine vigilijs anxietate discunt homines vel ad fugam paupertatis vel ad augmentum diuitiarum. vel inanes laudes. titulos aut aliquod tale mortale caducum aut fluidum si propter hoc fuit induit? poeta dicere. labor improbus omnia vincit et duris veniens in rebus egestas. **P**udeat. pigeat qz pro re pulcherrima maxima et diuina minus esse sollicitos. minus longanimes et erectos. **D**ic fortis ascensor montis huius attingere paratus ad cōtemplationes alacer erumpe

practice

credas vt gigas ad arrendi
firma gressum ne labaris rano
et lapsus violentior erigere. al
molam terrene cogitationi
lo no. hoc te fabulolus sup
coorat. **Q**uquo placitior
sio hoc egestatis in ralle lac
nuz in limo profumoi. et luto i
Quic lurtum aspira vbi diuini
gudum spiritus in ebrete
Quicq; rurius algo do rigo
pelic anima tua qz diu non
fere ignis deuotionis in ea
ceffla ne cessaueris legemo
tando q orando donec scim
notionis vel tenuis euolite
labite te ab initio fumus cen
ruum simul erumpens fulgite
teer. punget hic oculos rai
faciem interiores vel in r
trahet. **I**ta vt tecum nunc
molesti? aliqo agi videat. **A**
dicas qui forte comunis
renti lunt. **S**ed noli timere
perpetuum perha sufflans
flamma vehementior debine
co emiet donec radem lertent
erantilla qz lux velut in ca
riuo super aurret omnem fra
tis inquiete caliginem. **T**alite
di tali qz luce perfundi libi
bat qui dicebat. **A**re reme
et cor meum. **Q**uasi nirendo
do tale nihil inuenis dolo
leas saltem infelicitem tua
gelationem tuam dicens ex

crultās vt gigas ad currendū viā
firma gressum ne labaris retro. sed
et lapsus violentior erigere. abijce
molam terrene cogitationis a col
lo tuo. hoc te fabulosus Sisyphus
edoceat. **U**sq̄quo placebit tibi re
gio hec egestatis in valle lacrima
ruz. in limo profundi. et luto fecis.
Illuc sursum aspira vbi diuine pag
gaudium spiritus in ethere puro.
Quouisq̄ rursus algido rigore tor
pescit anima tua q̄ diu non exarde
scet ignis deuotionis in ea insuffla
exuffla ne cessaueris legendo. medi
tando ⁊ orando donec scintilla de
uotionis vel tenuis euoluet. **T**ur
babit te ab initio fumus temptatio
num simul erumpens fuliginosus ⁊
teter. punget hic oculos rationis ⁊
faciem interiorez velut in rugas cō
trahet. **I**ra vt tecum nunc q̄ antea
molesti⁹ aliqd̄ agi videat. et felices
dicas qui forte cōmunis vite con
tenti sunt. **S**ed noli timere sumi in
perpetuum. persta sufflans donec
flamma vehementior dehinc puri
oz emicet donec tādē serenissima
tranquilla q̄ lux velut in carbone
vivo superauerit omnem fumosita
tis inquiete caliginem. **T**aliter accē
di tali q̄ luce perfundi sibi cupie
bat qui dicebat. **T**re renes meos
et cor meum. **Q**uod si nitendo si agen
do tale nihil inueneris dolens do
leas saltem infelicitatem tuam. con
gelationem tuam dicens. ex senten

tia illud propheticuz. **M**iser factus
sum et curuatus sum vsq̄ in finem
tota die contristatus ingrediebar.
Crede mihi non minus inde pdes
laborem tuum nō mercedem apud
illum qui laborem et dolorem con
siderat. **N**uēo si desiderium anime
tue tribuerit tibi deus pzeueniens
te in benedictionib⁹ dulcedinis. **B**
vnuz sūmopere curaueris vt deuo
tiōis ignem accensū multū conatū
tantoq̄ labore conseruent cineres
humilitatis contra flatum arrogā
tie ne quasi iaz aliquis tibi magn⁹
videaris. **C**ontra gelicidium insup
inertis negligentie ne quasi iam suf
ficienter attigisse quod quehstisti. **I**ā
q̄ liceat hac illac q̄ verbis aut a
ctibus superuacuis effluere. vera si
quidem est sententia metro cōpre
hensa. **N**on minor ē virtus q̄ que
rere parta tueri. **N**o quod spectat
illud vulgare. **E**yn guter sparer ist
glich eynē guten gewinner. **Q**uod sic
legitime proferre possumus. **B**on⁹
conseruator par est bono adquisi
tozi. **S**ed ve ve stultis quozuz gra
tie effundent. **S**ic alio notatur pro
uerbio. **M**isero non obuenit bona
scutella quam non effundat.

Sequitur consideratio octaua

Consideratio octaua

est passionum et affectionum origines aduertere. Et hec ars traditur sub triplici modo cognoscendi respectu diuini iudicij prout miseretur modo incomprehensibili peccatoribus et proceditur in vires anime nre varias exemplificando sicut quod inclinant ad virtutum excellentiam vel viciozum enormitatem.

Habet hanc proprietatem theologia mystica quod in affectu reponitur omnibus alijs scientijs repositis in intellectu. Et quoniam omnis affectio vel amor est vel ab amore

consurgit sicut philosophicaz deductionem. Nonne rationabiliter ipsa theologia mystica nominari debet ars amoris vel amandi scientia. At uero non est sic solus amor quin origo sit ceteroz affectionum vel passionum. ita ut ipsum etiam odium pariat. Illa insuper que hic confusa sunt omnia. spes. metus. meror. gaudium inde quippe proueniunt si diligitur deus super omnia. consequens est ut odia quicquid eius amori contrarium fuerit apprehensum. Rursus quia deus tanquam obiectum summe conueniens presentatur anime per cognitionem subsequitur gaudium de presentia. Et si absit tristi-

tia spes vel metus oriuntur. Ceterum de numero passionum multum tradiderunt ut Aristoteles in rhetoricis. Hugo in tractatu de oratione. Guillelmus parisiensis in suo penitentiari. Et alij quidem nunc plures enumerant nunc pauciores. Meminimus earum alio loco usque ad vicenarium extendisse. Hugo in sua oratione non uenari contentus est quantum eas innumerabiles esse non abigat. Et quoniam in paucioribus via magis concertabitur ad presens eas sub ternaria gloria possumus concludere ad tria appropriata in diuinis. potentiam. sapientiam. scilicet et bonitatem sicut quod satis aperte potest recipi id quod venerabilis Richardus ait dum contemplationis gratiam tripliciter oriri commemorat sicut tres exclamaciones de ascensu anime in Canticis ex abundantia deuote compunctionis quasi virgula sumi. ex magnitudine admirationis quasi auroza consurgens. ex plenitudine exultationis quasi innixa super dilectum suum. Itaque si considero profundius diuinam potentiam et opulentiam respectu mee infirmitatis ac indigentie qua ratione non potero compungi non perhorrescere non timere meam miseriam indignitatem quod uiuendo sub hoc terribilissimo iudice in consilijs super filios hominum in quem deliqui sub tali domino magno quem offendi.

sub tali patre maiestatis quem
tempore. Rursus si coram oculis
dem considerationis poluero
rabilis facta est scientia sua
quod ofortata et non potero ac
proditus oritur admiratio. sicut
quod per se. dicit capere nequeo
litter bos et gloriam alios ad
litteram perit perpetuam.
pacto negat gratias et bene.
multa que prestat ingratis.
de pugnaturus contra eum quod
dione sustinet plures salua
pene per totam ritaz in seculo
abominandis ut latrone in
du alij eternaliter penitentis
Iude variarum virtutum quod
elargit. quod preterea nemo pot
rigere eum quem ipse deiper
quod conluit oia sub peccato et sicut
quibus compullus est apoc
stupens exclamare. O altitudi
niam sapientie et sapientie
O Postremo venit cogitatio
tis torrens iuuuatis diuine et
boni deus. Iudicis qui reddo
corde. Quid enim tot exultation
nunciat affectus meus. O quod
est domine spiritus tuus. Et
quod magna mltitudo dulcedinis
domine quam abscondisti tim
bus te. habemus in his tres
cipales affectus. Compunctio
cum tremore. admirationem
supore. exultationem cum iocun
ditate. sicut potentiam dei. sicut sapi

quod amor est prout philosophia
et quod ab affectu

sub tali patre maiestatis quem cō-
tempſi? Rursus si coram oculis eius
dem considerationis posuero q̄mi-
rabilis facta est scientia sua valde.
q̄z confortata et non potero ad eam
protinus ozitur admiratio stupor
z defectio. duz capere nequeo qua-
liter hos ad gloriā. alios ad infe-
licitatem preſcit perpetuam. Quo
pacto negat gratis et bene. vsuris
multa que prestat ingratias. **Dein-**
de pugnaturus contra euz qua cō-
ditiōe sustinet plures saluandos
pene per totam vitaz in sceleribus
abominandis vt latronē in cruce.
dū alijs eternaliter perituris sicut
Iude variarum virtutum gratiam
elargit? q̄ preterea nemo possit cor-
rigere eum quem ipse desperit. Et
q̄ cōclūit oia sub peccō et silia. sup
quibus compulsus est apostolus
stupens exclamare **O** altitudo diui-
tiarum sapientie et sapientie dei. zc.
Postremo venit cogitatio men-
tis torrens suauitatis diuine et q̄z
bonus deus israel his qui recto sūt
corde. Quid eni totus exultabū? p-
nunciat affectus meus **O** q̄suauis
est domine spiritus tuus **E**t illud
q̄ magna mltitudo dulcedinis tue
domine quam abscondisti timentibus
te. **H**abemus in his tres prin-
cipales affectus. **C**ompunctionem
cum tremore. admirationem cum
stupore. exultationem cum iocundi-
tate. s̄m potentiam dei. s̄m sapien-

tiam. s̄m bonitatem. et s̄m tres vi-
res anime. irascibilem. rationalem.
et concupiscibilem. Porro nihil in-
uenies per omnem scripture seriem
q̄ ex hac recognitione non possit
ad orationem dei placatricē accō-
mode fieri. **O**bjiciatur tibi quippe
potentia dei contra imbecillitatem
tuam et aduersantium tyrannidez
dei sapientia contra tuam insipien-
tiam et hostilem astutiam. dei beni-
uolentia contra tuam et alienā ne-
quitiam. **O**mnē vero quod in scri-
ptura legitur. imo omne quod cer-
nitur an non aliquod horum videt
resonare aut nostram miseriaz. aut
aduersantium improbitatez. aut dei
maiestatem. in potentia. sapientia.
et bonitate? **A**uero si cogitatōes
varie fuerint ac de terra. **S**i fons
amoris corruptus extiterit surgēt
continuo passiones sūpilis genēis.
sed peruerse z reprobē vt ex supue-
niente egestate vel ex repentino in-
teritu. ex astutia deceptrice admi-
tio. ex feda voluptate iocunditas
falsa et expensis rebus peior glori-
atio. **N**is igitur omēs affectiones
gignere laudabiles fontes amoris
purarū cogitationū terra tua hau-
riat scaturiginez. **N**unc monet apo-
stolus. **R**eformatos sensus habere
mūdatos scilicet a corrupti amoris
febre quatinus oculos in summe
pulcrum ac lucidum. **A**uditus in
summe harmonicū ac sonorum.

De mystica

Gustus in summe sapientū. **Olfactus** in summe odoriferum. **Tactus** in summe suaue ac iocundum munda quadam deiformitate feratur. **Possumus** hanc nostram considerationem in aliud transferre vt dicam⁹ passiones vel affectiones oriri nūc ab extrinsecorum amborum immutatione. nunc ab intrinseca fantasia vel imaginatione. nūc a ratione negociente. nunc a mente vel spiritu deo superillustrante. nunc a bonis angelis sollicitantibus. nunc a malis aduersus quos est nobis cellulantia magis q̄ aduersus carnes et sanguinem a deo q̄ purissime sanctificate q̄ anime molestissimos aliquando stimulos blasphemiarum sordidissimarū q̄ spurciciarum patē coguntur. etiaz in senectute et solitudine sua quales nesciebant ipi met dū in mūdāna quēsatōe intermedias temptationes carnis et mūdi adolescentiores versabant. **Docuerat** demū non inepte consideratio nostra dilatari tradendo radices naturaliter generatiuas huius vel illius passionis conformiter ad doctrinam philosophi in rhetorici. vbi de passionibus sermonibus causas reddit vt vñ verecūdia. vñ għatio. vñ erubescētia. vñ desperatio. vñ stupor. vñ admiratio. vnde ira. vnde inuidia. vnde adulatiōis et detractiōis appetitus. vnde reuerentialis tremor. vnde abomina

theologia

tio et vniuersaliter vnde genēales quattuor passiones. **Spes**. **metus**. **meror** gaudiū. **Notauit** **Acrimianus** persecutor cogitationū **Dugustinus** in suis sermonibus q̄ vitiū nullū cōmittit nisi q̄ volum⁹ (licet false) diuinā excellētiā imitari. **Ita** proorsus est quia initium omnis peccati superbia. **Quid** autem peccatum nisi inordinata et intemperās affectio. **Est** igitur superbia radix cuiuslibet improbe affectionis. **Sic** ex aduerso parturit omnem affectiōnem pia humilitas. **Quocirca** breuissima hic tradit sed efficacissima regula distinguendi inter affectiōnem bonam et malam. **Et** hoc duplici radice quarum semper altera in fontibus cogitationum si diligēter atrectaueris sapit. **Inuidet** aliquis. quare? quia solus cupit impunitus excellere. **Trascit** aliquis. quare? quia vult imperturbat⁹ nec punitus excellere. **Auarus** est. quare? quia vult absq̄ indigentia et cōimpunitate precellere. **Acidiosus** ē quare? quia vult sine fatigatione laboris impunitus excellere. **Puſillanimis** est. **Arrogans** est. **Inolbediens** est. **gratis** male agit et nocet quare? quia vult in iudicio proprio ac voluntatis arbitrio manēs impune excellere. **Tolle** hunc appetitum impunitate excellentie cupitū confestim rami rami omnes fructus et folia viciozum aruerunt.

Practice
Et pro inuidia charitas. pro
mitas. pro auaritia frugalitas
pro adia strenuitas. et ita de
liquis germinabuntur. In his
mo rpus lucifer in alijs temp
tatur

Consideratio. ix. do
impus et locum idoneum in p
dibus esse inquirendum
varias hominum dispositione
gnatōes et ostendit eo q̄ ibide
gratia abundantior influat a
no tum quia in tribulationib
sequitur solatium et consolati
riualis

Locus alius p
Locus alius secretus. Alie
quiere. alter in strepitū. Quod
scorus et artus. alius lucidus et an
plus et labo dno p̄tens. Similit
in tempore temperat deus ven
rices. Est vespertinum. Est le
num. Est nocturnum. Est galli
nus. Est crepusculum matutini
prima. tertia. sexta. nona. Am
vero sunt in locis modi rari
ponendi corpus vel aptand
contemplationem. Sic stat. ill
nificat. ille toto corpore pro
nat. Sic p̄nus. hic lupinus ia

Prattice

Et pro inuidia charitas. et pro ira
mititas. pro auaritia frugalitas.
pro acedia strenuitas. et ita de re/
liquis germinabuntur. In his ho/
mo xpus lucifer in alijs semper imi/
tatur

Cōsideratio. ix. docet

tempus et locum idoneum in profi/
cientibus esse inquirendum ppter
varias hominum dispositiones eli/
giturq; et ostendit eo qd ibidem cū
gratia abundantior influit a domi/
no tum quia in tribulationibus cō/
sequitur solatium et consolatio spī/
ritualis

Locoꝝ alius publi

cus alius secretus. Alter in/
quiete. alter in strepitu. Quidā ob/
scurus et artus. alius lucidus et am/
plus et sub diuino patens. Similiter
in tempore temperat deus rerum
vices. Est vespertinum. Est seroti/
num. Est nocturnum. Est gallicanū/
tus. Est crepusculum matutinū. Est
prima. tertia. sexta. nona. Amplius
vero sunt in locis modi varij com/
ponendi corpus vel aptandi ad
contemplationem. Hic stat. ille ge/
nuflectit. ille toto corpore proster/
nitur. Hic p̄nus. hic supinus iacet.

cōscripta cccclxxij

hic faciez media inter genua locat
Alter eam manu operit. sedet alter
innixus cubito vno vel duobus. sub/
leuat vnus oculos quantum valet
sursum. alius deorsum figit. alius hac
illac circumducit. Sistet alius gres/
sum. alter ambulat. Proinde dicit
apostolus. quilibz abundat in suo
sensu. Suus vnicuiq; mos est ait co/
micus. Regulam hanc super his om/
nibus traditam inueni vt sequatur
vnusquisq; quod bonum in oculis
suis visum fuerit ad facilitatem cō/
templationis assequende. His exce/
ptis quos regularis cōis q; ligat
disciplina ad obseruantiam certi tēp/
poris loci et corporalis compositi/
onis. Alioquin ve illi per quē p sua
singularitate scandalum venit. Nā
q; vineā dominicaz quis depastus
ē? Talis vtiq; singularis fera. Sūt
quos adiuuat locus abditus sub/
obscurus. artus. bassus. et quodaz
alti silentij horrore tremendus. ha/
bitāt hi velut in sepulcris et cauer/
nis terre q; speluncis. Sunt quibus
aptior est locus patēs prelucidus.
amplus altus. vndiq; celo vel ethe/
re circumfusus. Habitauerunt ta/
les in desertis et montib; vbi si Iste/
ronimo creditur nescio quid sereni/
us emicat q; in fumosis vrbibus
Inuenies aliq; q; offēdit omnis
sonitus. alios vero quib; nihil ob/
stat sed proficit locus strepidulus
vel ex murmure labentis aque vel
susurrijs volitantū foliorū vel so/

De mystica

nozum cantibus auiaz vel stridulo ventozuz sibilu vel fluminu vel marium allisione confusa. vel maxime demu ex resonantia suaue sonatis ecclie in vocibus modulantis. in campanis et organis. et choro. Et quod alijs ad lasciuiaz. his ad modestie cedit grauitate. **Quinetia** vide e in nonnullis h paucis imitadis quib' ois ille nuptialis apparat' in choreis et citharis in gesticulatoribus. in venustate seminaru cum vestitu deaurato circūamictaz varietate vertitur in theozicos sucerissimos qz mentis excessus. **Unde** libidines suas ineptissimas nec minus fedissimas improbi consecrantur. **Sic** diligentibus deum omnia cooperantur in bonum. **Sic** in omni re vtilitatem suam. **Sic** mel suum sicut apes inueniunt. **Exaltati** quip' a terra omnia trahunt ad se ipos. **Quid** subinde diffiniendum erit de temporu varietate quando nūc tempus est flendi nunc ridendi. nūc amplexandi. nūc fieri longe ab amplexibus. et ita de reliquis. **Quin** preterea gloriabundus in domino psalmista ait. **Septies** in die laudē dixi tibi super iudicia iusticie tue. **Et** alibi. **Media** nocte surgebam ad confitendum tibi. **Et** rursus ait in matutino interfecisse omnes peccatores terre. hoc est omnes temptaciones ad peccatum inducetes subiecisse. quod non nisi vigilans

theologia

et orans fecisse credendus est. **Rur** sus ad dominuz. **Exitus** inquit matutini et vespere delectabis. **Et** q's est qui tempus audeat p'uenire deo et non illud beneplaciti sui beneplacenter nec minus vigilanter p'estoletur. **Uisitans** enim diluculo dicit afflictus **Job**. et subito probas illum. **Nihilominus** quantum humanā respicit industriā arbitramur horam conuenientiozem illam esse ad hoc ipsum postqz cibus digestus est et cure mudi seposite dū insuper obseruator adest nemo qui gemitum lugubrem qui suspiria ex imo pectore eruta qui rugit' amaros qui plangozes interruptos. q' prostrationes humiles. qui madentes oculos. qui faciem nunc rubore nunc pallore suffusam. qui palmas vtrasqz tensas cum oculis ad celu. qui pectoris crebras tonsiones. q' fixa terre vel altaribus oscula. qui supplices alios gestus et signacula membris impressa notare potuerit. **Ad** extremum vero corporalis illa situatio seu collocatio efficacior est matura que quieti mentis aptior est. **Itaqz** sedendo et quiescendo fit anima prudens. **Nec** valet animus in sua pace satis stabiliri nisi corpus in eodem situ fixum manere didicerit. **Ad**damus q' eligibilior est ceteris paribus locus sacer et virtuosissima xpi presentia consecratio qz solennis et tota fidelium et gesta sanctoruz

Practice
reposita vel inscripta et sepulta
sanctoruz reuocit ap'iorē. **Sic** factu
temporibus atqz celibus q's o
bitante copiosiora solē infuōi
diuine fluentia super magnū h
tale viuētū et carcerem purg
dozum nozuozum. **Tunc** em in o
bona remitt' ad deū. **tunc** riuoc
lus ad aliquem sanctoruz vicinū
prospera diem triumphalem. **T**
copiosior carismatuz reliquie
lar a menta plenitudinē beati
cōmūp' decidunt largien de p
peribus et mendicis petentib'.
rentib' et plangentibus. **Quōd**
mā p' conuentione et ruptis
s'ur hoc est humanitas nostr
omnitare hodie per totum m
tum mellifui facti sunt celi. do
nos corporales mendici debili
Infirmi sic tempus obseruare.
ant in carcere et tenebus clau
a mēta iudicis aliq' iuuuora c
rum fragmenta promereri. **Et**
per quod de tempoz varietate
si possit. **Nam** tempus est flendi
tempus ridendi. tempus scz adu
fietatis quod per nodem. et temp
prosperitatis quod per diem. **S**
pura sepe significat. **Sileam'** m
rim de perfectis qui vtroqz temp
re sciunt vti per arma iusticie a
p'risq' a sinistris velut abidoc
centes cum apostolo. **Sic** abū
te et scio penurias pati gaudet
gaudentibus q' flere cum flentib'.
Quāis etiam inter lacrimas c
ingrat eis illud virgilianum. **Men**

Practice

depicta vel inscripta et sepulcra de
functorum reddunt aptiores. **S**icut sacris
temporibus atque celebris quod di-
bitauerit copiosiora sole insudi gratie
diuine fluenta super magni hospi-
tale viuentium et carcerem purgan-
dozum mortuorum. **T**unc enim in die
bona venimus ad deum. tunc fiducia-
lius ad aliquem sanctorum dicimus
prospera diem triumphalem. **T**unc
copiosiores carismatum reliquie ve-
lut a mensa splendidiissima beatorum
conuiuiaz decidunt largiende pau-
peribus et mendicis petentibus. que-
rentibus et pulsantibus. **Q**uando autem
etiam per coniunctionem et nuptiis **H**e-
ster hoc est humanitatis nostre cum
diuinitate hodie per totum mun-
dum melliflui facti sunt celi. doceant
nos corporales mendici debiles et
infirmi sic tempus obseruare. doce-
ant in carcere et tenebris clausi. sic
a mensa iudicis aliquando suauiora cibo-
rum fragmenta promereri. **E**st insu-
per quod de temporum varietate di-
ci possit. **N**am tempus est flendi et
tempus ridendi. tempus scilicet aduer-
sitaris quod per noctem. et tempus
prosperitatis quod per diem scri-
ptura sepe significat. **S**ileamus interim
de perfectis qui utroque tempo-
re sciunt utri per arma iustitie a de-
xteris et a sinistris velut abidexteri di-
rentes cum apostolo. **S**cio abunda-
re et scio penurias pati gaudere cum
gaudentibus et flere cum flentibus.
Quamuis etiam inter lachrimas con-
tingat eis illud virgilianum. **M**ens

conscripita cccclxxiii

immota manet lachryme voluuntur
inanes. **M**ens quippe talium manet
fixa in vno eternitatis centro velut
axis circa quaz decurrit volubilis
rota temporalitatis. aut sicut acus
affecta per magnetem ad poluz se
dirigit. **A**uero de incipientibus et
proficientibus videtur experientia
cum scripturarum auctoritate do-
cuisse esse quod plus eis prodest tempus
aduersitatis. siquidem ipsa modera-
ta sit et talis qui iudicium rationis
integrum custodiat et in qua dei mu-
nere patientia prouentum operetur.
Aduersitas quippe talis potentio-
ri quadam manu monet eos eripe-
re se ab hoc limo profundi ut a ter-
ra se subleuent. dum illic tribulatio-
nem et dolorem inueniunt. **A**gunt
studiosius quod propheta subiunxit.
Et nomen domini inuocaui. **S**enti-
unt quippe quoniam prope est dominus his
qui tribulato sunt corde. et quia ad-
iutor est in oportunitatibus in tribu-
latione. **I**llud insuper. **I**nuoca me
in die tribulationis. et eruiam te et ho-
norificabis me. **S**ic enim columba
rationalis non habens ubi pes de-
siderii quiescat. reuertitur ad arcem
contemplationis sic eadem arca
crescentibus aquis tribulationum
subleuatur amplius. **S**ic ascendunt
tribulati in superiora domus sue
spiritualis ut **A**нна et petrus cum
ceteris duz vel opprobrium aliquod
vel parentum mortem vel patrie af-
flictione vel rerum inopia accipiunt
Hec est antiparistasis quodaz spua/

De mystica

lis que contrariū fortificat. hec est
cos ferrū exacuens. hec absinthiū
pueros ablaetans auellens q̄ ab
vberibus. hec malleus dilatans et
extendens. In tribulatione inquit
ps. dilatasti mihi. hec lima poliēs.
mundans. eruginans. clarificans.
hec fornax que aurū purgat abzu
tilet. hec virga que percussos eri
pit ab inferno vt dicat tribulat^o ex
sententia. **D**ñe si sic viuatur et in ta
libus vita spūs mei. corripies me ⁊
uiuificabis me. ecce in pace amari
tudo mea amarissima. **E**t illud. In
grediat̄ putredo in ossibus meis
et subter me scateat vt requiescā in
die tribulationis et ascendā ad po
pulum accinctuz nostz p̄ otemplationem
sez sūmoz ciuū

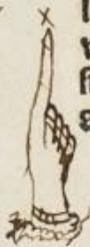
Consideratio ꝛ. docet

de somni et cibi moderatione. vari
is vtens exemplis. precipue tamen
transmittit ad beatū Iheron. quē
lege. ad rusticū Paulinū Furia Eu
stochiū de seruanda vrginitate ad
athletam

Adinaduertendū est hic in
p̄imis p̄ intelligentia tam
dictoz dicendoz q̄ q̄ alie
sūt institutoz obseruationes in in
cipientib^o otemplationē. alie in p̄
ficientib^o. alie in p̄fectis qui p̄ con
suetudinē saz exercitatos habēt sen
sus qui cū apostolo sciūt abū dare
sciunt penuriā pati. et in omni loco
leuare puras manus. **S**ecus apud

theologia

incipientes quibus vt fragiliorib^o
appodiacula querenda sunt donec
solidior stridura surrexerit. **P**ro ta
libus fuit sermo de locoꝝ vel tem
poꝝ obseruatione sicut hic de mo
deratione cibi et somni. **E**t quidem
attento q̄ in hoc studio otemplationis
inchoande vehemens et q̄si
iugis labor animi requirit̄ ac per
inde vitales animalesq̄ spirit^o cō
sumunt plurimi. repatione p̄ abuz
et somnū vel saltē crebriori vti ne
cesse est. **S**ed grauat animū inq̄es
Ligat et inuiscat abūdans refectio
Nam gustata carne desipit spirit^o.
Abundantez dicitis. nos loquimur
temperatā. quāuis abūdans gra
uāsq̄ pro modula sumptionis ha
beri posset t̄pata si ad otinuatōis
tenorē inspexeris **F**uerūt qui p̄ grā
otemplationis vel p̄phetie p̄rome
renda conati sunt imitari vel **B**e
lyam vel **J**ohannē baptistam vel
Danielem. vel aliquē de p̄rib^o egypti
in abstinentia et austeritate qui
nō p̄phici sed fāstici facti **D**ocu
erūt suo exemplo q̄ nō cuiuslibet ē
volare cū p̄fectis. quib^o grā q̄dam
pl^oa posteris admirāde q̄ assequē
de ocesse sūt **Q** si ad debilitationē
corpis p̄ ieiunia et somnia crebriora
gemitu latiuā supaddat̄ labor
animi. **S**pūs vt dixim^o vitales et
aiales exhauriunt̄. **Q**uid nisi disso
lutio breuis aut grauis egritudo
vel fantasie et cerebri o turbati le
sio subsequat̄. **N**utriet̄ corpus ad
auxiliū nō obuat̄ vel crassitudine

Practice

vel macie. vnter quoz durie
sepe comedens si Iheronim
vnter p̄ferre biouanis ioum
quē ergo p̄fessio regularis i
tā tenet sub auctoritate p̄
ris inuolueri qui nec somno
bo sunt inuolueri **N**e inq̄
mā oñiū ep̄abit a vehemē
oitatione et ostratione simul
oēmis ne p̄reat p̄ inq̄pente
factus inq̄pente. vt p̄ote letus
oio ratiōis. **T**ali satis fuerit
amū lequi possit si alimū coz
que tueri habet nō penit^o am
Nec me laz. q̄ de somno et
illud vni pap̄ est quod supab
re in altero. **N**equit idcirco
nalis tradio determinare q̄
tā illā s̄ ex p̄tencia p̄p̄ia et
vel discretio humilis credens
noū oñiū vel vntio sp̄ialis
oebit **P**lus itaq̄ leuere vt
medici et theologi inuolueri
niū q̄ edulū in temperans. **A**
de sanabile. alio sepe sine reme
quāq̄ natura paucis oenta. et
nū dandū. q̄ labis. **D**ecore q̄
dam in plantis exomū inuolueri
nis **S**ūt quas irrigatio q̄ frequ
et multa iuuat **E**marcescet̄ h
alie. **S**unt quibus ad augmētū
fructū post plantari secus de
sus aquaz aut etiā in limo pro
di plaustrū. penit̄ alie mōtes al
lapidosos q̄ aridos. vt perpetua
is viroz decorū fit. **S**unt quib^o a
into plantationis in modo m
tranda est creberrima sed paula

Prattice

vel macie. venter quoq; esuriens et sepe comedens si iheronymo creditur preferre biuianis ieiunijs. Si que ergo professio regularis iam ligata tenet sub auctoritate preceptoris indiscreti qui nec somno nec cibo sinit indulgere. Ille incipiens semetipsum consilium trahit a vehementi meditatione et oratione simul cum laetitia ne pereat per insipientem vero factus insipiens. utpote Iesus in iudicio rationis. Tali satis fuerit si conuentum sequi possit. si asinum corporis quem tueri habet non penitus attriuerit. **Nec me latet.** quod de somno et cibo illud vni parum est quod superabundaret in altero. Nequit idcirco doctrinalis traditio determinare quantitatem illam sed experientia propria et longa vel discretio humilis credens sapientiorum consilio vel iudicio spiritualis edocebit. Plus itaque lederet ut dicunt medici et theologo indiscretum ieiunium quam edulium intemperans. illud quod de sanabile. aliud sepe sine remedio quam natura paucis contenta est. nisi blandiam gula sibi. Accipe quodam in plantis exemplum similitudinis. Sunt quas irrigatio et frequens et multa iuuat. Emarcescerent hinc alie. Sunt quibus ad augmentum et fructum potest plantari secus decursus aquarum aut etiam in limo profundi plaustrum. petunt alie montes altos lapidosos et aridos. ut perpetuus eis viros decozi sit. Sunt quibus ab initio plantationis tantummodo ministranda est creberrima sed paulati-

colscripta cccclxxo

ua et tenuis irrigatio ut adolescant quibus postmodum rara sufficet. In alijs potest tempus exigetur continua. Denique sicut virtus superior plus habet virtuositatis ex natura sua vel ex assuetudine bona. vel ex altera fortificatione desuper veniente. tanto potest ipsa facilius regere vires inferiores et instrumentales. licet renitentur quodam suo pondere vel corruptione contraria. Sicut hec est sapientis vox. Corpus quod corrumpitur aggrauat animam. Et magis si crapula. si ebrietas. si cure huius seculi coniunguntur. Quomodo fit ut spiritus hominis virtuosi qui fortitudinem contraxerit ex dei munere et longa exercitatione non ita distrahit si corpus proprium fuerit aggrauatum vel cibis vel curis huius seculi quemadmodum alterius spiritus minus exercitatus cuius omnis ratio funditus euertitur. aut nimium turbaret. Sicut imperitus nauta se confundit si fluctuantibus procellis senserit nauim nunc ad celum ascendere nunc descendere ad abyssos ubi peritus exercitatus rector maneret intrepidus animoque constanti artem navigationis exerceret. Propterea bene iubet apostolus. Qui non manducat/manducantem non spernat. Et ita de reliquis que sicut male ita et bene per varietate circumstantiarum fieri contingit intelligere.

De mystica theologia

Consideratio et docet

pijs meditationibus affectuū generatiuis silenter insistere. **H**ec q̄ oñ/ dicit pbabili ratione plus valere q̄ instantiā lectionis vel colloquij:

Insup dat modū meditandi cōparatiuū precipue ex perturbationib⁹ surgentē et plura alia bona ad hoc opus necessaria manifestat sua industria.

Alluntur qui volūt semper vel legere vel ozare vocaliter vel deuotiōis verba a loquentib⁹ accipere si putant exinde contemplationis gratiā familiarē sibi committere. **A**ccessuro psunt hec sed non sufficiunt. **E**sto nanq̄ compungantur interim tales ad lectionem vel sermonem. abstuleris libz aut verbum. abibit ilico comes cōpunctio. non aliter q̄ euz libro aut verbo reuersura. **Q**uāobrem oportet cum silentio prestolari salutarem dei vt consuescat homo ozare spū. ozare et mente dum etiā vocis strepit⁹ aut libri decrit intuitus. sit ip̄a meditatio silens liber tuus. sit predicatio. alioq̄n videat/ ne semp diu scens nunq̄ ad sapientiā pueniat. **O**pponent scio nōnulli querulātes se nec scire nec posse spiritū suū ad se colligere cum silentio et meditatione. **E**uolat inq̄ūt otinuo nūc huc nunc illuc se diuidens. **E**ffluit velociter nisi infra limites lectionis aut sermocinationis artatus teneatur. **H**oc plane est qd̄ dicim⁹ p̄pterea

practice cōscripta

secum esse secū cū silentio otinē spiritū. hoc opus hic labor ē. ad hoc eniti totis affectuū neruis suadem⁹. **S**ede solitarius leuans te si potes sup te. qd̄ si diu multum q̄ conat⁹ hec facē nequeri. noli p̄ptea cito vl ad lectionis vel ad colloquionis solatiū effugere illo dūtaxat recto. **A**tuero tedet te silentij ⁊ factus es tibi grauis. et p̄pter hoc inutiliter quiescere te iudicas. **E**xpecta. vincat hoc tediū mora p̄tinax ne otuetudo p̄tin⁹ obzumpendi silentium pabulum det fastidio nō leuamen. **T**essabit forsan ad tpus h̄ redibit acrius crede mihi tanq̄ canis osse pingui foras pulsus. **E**t vn̄ proch/ dolor tanta raritas otemplantiuz etiā apud l̄atos ecclesiasticos ac religiosos imo theologicos nisi q̄ vix sustinet aliq̄s secū solus esse secū diu meditari. **I**taq̄ h̄us q̄ vix incepit anim⁹ in meditatioe sua. re/ petit aut lectionem vel colloquiū a ali⁹ qd̄ hmōi exercitiū quod sufficit ad nō peccādū vt qd̄amō lassitudinē fficiat ne anim⁹ fatigē frustra. nequaq̄ vt putas fatigatur animus quia tandem deus tui miserebitur si perseueraueris. si ozaueris: si queris et pulsas vt dictum est silentio. **T**raseam⁹ nūc ad meditationes pijs videam⁹ quales sint ad effect⁹ gignēdos efficaciores. **E**t hoc quidē posse me vniuersalē diffinire. **p**z sus nego. **N**az quot capita tot sentētie dic̄ comic⁹ non minus tot meditationes nec voto v̄lunt vno.

Theologie

Nihilominus ex tanto aceruo collu-
gamus aliquas que ad effectuz ti-
moris parturiendi iuuat. Itaque ve-
diuineque dictum est Initiu sapie hoc
est sapide scie timor dñi Et quia ti-
mor statim in despatione rueret vt
spem faciemus nce est Sic Bersi.
sup catica Sic Richarduz de. xij.
p̄f̄archis Sic Hugonē de virtute
orandi sic ceteros pene omnes vi-
dem inchoasse. Nimiru bñplaci-
tū est deo sup timētes eū et in eos
qui sperat sup mia eius cantates
ei miar et iudiciū Obficiet at mor-
aliqs dictū esse supius q̄ amor ē
initiu radix q̄ affectiōis cuiuslibz
alteri. si nō p̄cesserit igit̄ amor ti-
mor et spes quō subintrabūt. Sz
alius est amor inhias imp̄fectus
q̄ de deo qualem sufficit fides de
ex̄tia dei gignere Et hic añcedit
ceteros affect̄ imo fidē quā p̄tea
in certudine sua figit de quo aore
disputauerūt aliqui q̄ sine p̄cedē-
ti vel cōmitante cognitione ferrī
pōt in bonū tanq̄ in obiectuz p̄-
mariū obficiēs se aie. sicut in ordi-
ne hierarchico prior est seraphin
q̄ cherubin. hoc in libro illius ini-
tiū est. vie syon lugent et̄inet̄. Ali-
inuenit̄ amor feruēs extaticus ac
p̄fectus qui pōt cūgere amantē
cū amato Cuī adeptio nō nisi p̄-
cedentibus multis affectiōibus
alijs venit dum p̄us aia purifica-
tos et sanos habet intimos sens̄
suos. Hāc purificationē a febrili
languore p̄cēt inficiētis q̄o magl.

CCCCI.

opatur q̄z ip̄e timor dñi qui expel-
lit p̄cēm qui cōfigit carnales affe-
ctiōes qui nihil negligit qui bea-
tos lugētes solatos reddit. a q̄
cōcipit spūs salutis quasq̄ alias
efficacias scriptura sibi tradit Et
hic solz timor mgr̄aliter diuidi in
timorē initialē mercenariū et filia-
lem. initialis penā habz incurrere
Mercenariū p̄dere p̄mū. filialis
sepationē tm̄ a dīlco refugit. vīs
audire meditationē in timore Me-
ditabor inquit ille rex vt colūba
Meditationē colūbe q̄lez estimas
nisi planctū vel gemitū quem ipse
timor inducit. hinc forte rex alius
quis dabit mihi inq̄t p̄nas sicut
colūbe et volabo et requiescā. pe-
dibus timor addit alas. inq̄t ali-
fabricem igit̄ sub typo columbe
meditatiōes ad timorē et spem co-
mites idoneas. et dicam colūbā
hanc mysticā aiam esse Ita enim
sp̄am noiare dignat̄ deus in cāti-
cis. hec binis alis dextra spei et si-
nistra timoris volat sursuz. et cau-
da discretiōis dirigē. pennas de-
argētatas argento sacri eloquij
fert ala q̄libz ad sui cōstitutionem
numero decem vt possit meditari
has ad timorē. illas ad spem ha-
bilitās Integrat̄ penna quelibet
ex tot p̄nulis circūpositis q̄t sub
vnaquaqz sumi p̄nt pticulaēs me-
ditationes Utraqz demū ala ve-
lut equo libramine sustentat hanc
columbā. vt nec ala timor. nimis
dep̄mat per despationez. nec ala

meditatio timorē d̄q̄ d̄d

penne hujus colubae
pro ala dextra

De

spei sursum se plus attollat per p/sumptionē. Ponant hie ergo mō penne pro ala sinistra timoris cuz pēnulis aliqb' fm oēm positidīs dīam **P**rima penna ē diuina seueritas. huius tot pēnule quot dīne seueritatis exempla vt casus āgelozū **A**dē et hominū in diluuiō in/teritus zodomozū 7 gomozozū calamitas. deinde crux christi **J**udiciū seculi vbi pauci electi **S**e/cūda damnatiōis ppetuitas. pēnule tot quot spēs varie tormen/torū **I**gnis scilicet inextinguibilis vermes fetozes horozes clamo/res vlulatus et fletus. dentiū stri/dozes et frigoza. tortozū multitu/do. pessima societas omīa incom/p/hensibilia et indefessa. **S**up omīa timenda ablatio omnis spei et ca/rentia diuine visionis penalissima **T**ertia pccozū enormitas. pēnu/le tot quot pccā cōmissa cū circū/stantijs aggrauātib' ea **Q**uar/ta p̄pua fragilitas. pennule tot q̄t pericula sunt casuū futurozū vsqz ad mortē **Q**uinta seducēs p̄spe/ritas. pennule tot quot occasiōes pccozū in p̄speris per supbiā atqz luxuriā **S**exta frangēs aduersi/tas. pennule tot quot occasiōes impatiēte turbationis et vindicte **S**eptima familiaris hostilitas pennule tot quot ex carne surgūt illecebrosa tentamenta **O**ctaua demonis pueritas pēnule tot q̄t demoniozū fraudes et laquei **N**ona ad viuos iniquitas pēnule

mystica

tot quot ingratiōines et scāda/la cōtra p̄imos et maxie dome/sticos et benefactoēs et subditos, oriuntur. **D**ecima ad mortuos crudelitas. pēnule tot quot p̄ nei/gligentiā suffragiozū manēt in tor/mentis vel a gloria retardant **S**ubditur ala spei dextra p̄portō/nabiliter ad timoris pennas 7 pē/nulas **P**rima pēna diuina mīa tot pēnule q̄t dīne mie monimēta vt gloria angelozū saluatio adē/noe loth dauid petri pauli latro/nis magdalene chananee filij poi/gi. adultere **S**aluās xpūs. electozū insup custodia. per angelos scōs. **S**cōda incōprehensibilis gloria tot pennule. quot dotes anime et corpis **T**ertia penitētie gratia tot pēnule quot p̄nie actus proce/dētes pro pccīs **Q**uarta susten/tatio dei cōtinua. tot pennule q̄t auxilia dei per virtutes dona per beatitudies per eucharistie sacra/mentū ad hoc efficacissimuz p̄ pe/nitentiā et similia **Q**uinta ofor/tans letitia tot pēnule quot ex p̄speritate humiliter suscepta sumū/tur occasiōes benefaciēdi **S**e/xta erudiens tristitia. tot pennule quot beneficia prestat aduersitas fortiter tollerata **S**eptima vo/luntas libera tot pēnule q̄t mōis pōt ipa volūtas carnem subijcere **O**ctaua angelozū sanctozūqz be/niuolentia. tot pēnule quot mōis iuuāt nos sancti sancte qz omnes **N**ona viuozū auxilia tot pennu/

pro ala sinistra
pennule

theologia
le quot motis inuamus
inamur ab eis. **D**
tuos suffragia tot
mōis inuamus mot
mur ab eis. **S**epl
furosi poterit ab
eri quot die in meo
deuotione pluriozū
fm per totūz sepure
Determ insup p̄p
alas fabricare pro al
vt pro charitate dei
nendo meditationes
inocētes. pro oio
do causas per respē
primū cur odio deb
pccm super quibus
dat summa illa de v
chē que est vtiliter
Et sane meditation
fatis inducit ad o
alie ad dei primū q
tate **A**llame tibi p
luculo hoc est vigi
seniens amozē dū
velut in aurea ra
ra quozna tua habito
mis maris tanqz in
stabilis fluctuantū
estuantū desiderio
deuocet te mirabili
tua leo manus dñi
xtera sua **E**t dices f
cōculcabunt me quo
sam aliquā inferiorū
onez nor ista in infim
mea in delictis intelli
nientis **C**aueto p̄inde
itas vel infidelitas au

theologia

le quot modis iuamur viuos et iuamur ab eis. **D**ecima mortuorum suffragia tot pennule. quot modis iuamur mortuos et iuamur ab eis. **E**xemplar hoc insecuti studiosi potuerunt abundanter exerceri quotidie in meditationibus spiritus deductionem pleniorē habitare sparsim per totam scripturam sanctam corporis. **P**otuerunt insuper proportionabiles alas fabricare. pro aliis affectibus ut pro charitate dei et proximi ponendo meditationes ad hoc ipsum inducentes. pro odio peccati numerando causas per respectum ad deum et proximum cur odio debeamus habere peccatum super quibus omnibus abundat summa illa de virtutibus et virtutibus que est utiliter prorsus opposita. **E**t sane meditationes pro timore satis inducunt ad odium peccati. sic alie ad dei proximi que iuuant charitatem. **A**ssume tibi penas istas diluculo hoc est vigilanter mori ut senseris amorem diuine illustrationis velut in auroa radiare super terram anime tue. habita tunc in extremis maris tanquam in litore quodam stabili fluctuantium cogitationum et estuantium desideriorum. etenim illuc deducet te mirabiliter non industria tua sed manus domini tenebit te de preterita sua. **E**t dices forsitan tenebre circumculabunt me quo ad caliginosam aliquam inferiorum omnium obliuionem et nox ista in infimis illuminatione mea in deliciis intelligentie superuenientis. **C**aueto penam ne penas istas vel infidelitas euellat vel de-

CCCCxxviii

speratio frangat vel inertia conglutinet. vel auaricia circūliget vel vrat luxuria vel gula pregrauet.

Consideratio. xij. docet

spiritum auertere a fantasmatibus quod variis modis posse fieri ostendit methaphisice. insuper remittit ad maiores quos exempli gratia introducit in littera.

Oportet nos hic eorum meminisse que de quoditate mystice theologie tractauimus. **P**ossumus itaque mysticam theologiā esse amorem extaticum qui consistit ad intelligentiam puram ipsius spiritus que intelligentia caret utique nubibus fantasmatum. propterea necesse est eum qui vult mystice theologie se tradere conari ad hanc intelligentiam puram. **A**liod quoniam amorem inde sequentem qua ratione compararet Rursus si apud exercitatos methaphisicos huiusmodi hinc hinc esset proficere meditari quo modo totus iste mundus sensibilis ad animam rationalem per se ipsum corporis ingrediatur et circulo quodam intelligibili ac pulcherrimo ipse mundus deriuatur a deo reducat in eum. **I**n res ab ipso egredientes quanto imperfectiores distantesque profliunt tanto amplius materiales et quodam crassitudine corpulentiores inveniuntur. perspicuum est in elementis et mixtis. **I**dem etiam in lumine solari quod continue plus grossefit ut sic loquimur dum densiori medio sese miscet. dumque coloribus quodammodo semet incorporat. **I**fit autem in recursum ad deum con-

De

uersa cōditio abeūt quippe magl.
ac magis q̄q̄ in spūalitatē. exē/
pli grā. lumē cū colorū spēs⁹ fert̄
ad oculos. illic spēs ipse aggregā
tur ⁊ deferūtur ad sensū cōem. Ille
q̄ eas dijudicās purius ac spūa/
lius. eas dē ad virtutē imaginatiuā
deducit. Ceterū cū ratō negocia
circa fātasmata elicit spēs intelli/
gibiles quib⁹ iā cōcipit rem sine il
lo q̄d p̄fuit fantasmate. postremo
potentia intellectiua sup̄ior. quaz
sp̄m vel mentē noiāmus post cog
nitionē rōnis deducit. rem eandē
ad lumen pure simplicis q̄z intelli/
gentie sp̄m quod ordinē habet im
mediatū ad angelicā cognitionē
Amplius vero si diuinū dionysii
edoctum a conscio secretorūz cele
striū paulo placet inspicere vbi de
mystica theologia disseruit cū ex
positiozibus suis inueniemus eum
tradere modū auerteudi se a fan
tasmatibus corporeis et abnega
tis omnibus que vel sentiri vel ima
ginari v̄l intelligi possunt ferat se
spiritus per amorē in diuinā calu
ginem vbi ineffabiliter ac sup̄men
taliter cognoscitur deus. dat exē/
plum de statuisico sculproze qui
ex ligno vel lapide partes abra
dens format agalma pulcerrimū
hoc est simulacrū et hoc quidem
per ablationē solam conformiter
species remouens omnia per ab
negationē qualia potest hic cog
noscere que vtiq̄ suaz gerūt secū
imperfectiōnē vel potētiā
vel dependētie vel p̄uationis vel

mystica

mutabilitatis **I**nuenit tādeq̄ his
omnibus ablati agalma dei hoc
est notitiā tanq̄ rei actualissime
sine potētiā. sup̄me sine depē
dentia. pure sine p̄uatiōe. n̄carie
sine mutabilitate. **A**uero si noti
tia illa sit solū exp̄imētalis in affe
ctu sup̄remo vnito deo per amorē
vel si possit dici intellectualis non
q̄deq̄ intuitiua sed abstractiua seu
vel p̄tina cognitione nec solum cō
notatiua cognitione sed absoluta
dignissimū esset cōsideratione ⁊ in
quisitione. nā habet pars quelibz
suos defēsores eleuatissimos **S**ūt
nēpe qui exponentes dionysii p̄i
mū tenēt **S**ūt alij dicētes haberi
posse vltra p̄dictā exp̄imentalē
vel exp̄imentatiuā notitiā intelle/
ctiū cceptū p̄p̄riū et absolutum
q̄uis nō intuitiū diuini esse **S**i
abesse remoueat ⁊ abstrahat oīs
imperfectio **I**de de vita idē de bo
nitate idē de sapia idē de poten
tia ⁊ cōsimilibus p̄fectionalibus p̄
dicatis vñ sicut facta abstractōne
a cceptu vago huius homis visi
de situ motu et figura et ceteris
accētaliū cōditionū inuolucris re/
sultat agalma id est hoīs imago
sp̄m grecū hoc est cceptus specifi/
cus et absolutus hoīs **S**ic de eē
iudicāt dū fit abstractio hui⁹ q̄d
est esse a potētiā p̄uatiōe de
pendētia et alia quis imperfectiōe
resultat tūc cceptus dei p̄p̄rius ⁊
absolutus **A**ddūt argumētū q̄a
de⁹ hoc esse sibi nomē p̄p̄riū r̄ndit
moysi dicēs. dices inq̄t qui est mi

theologia practice cō
sit me ad vos. Affirmāt isti sile de
ceptu bonitatis sicut in lege no/
ua rñdit xp̄s. solus deus bonus
est. flecti vident in hāc s̄n̄iaz. **augl.**
pluries notatim in suo octauo de
trinitate vbi in bonū absolutū do/
cet ferri. et sequar ei⁹ bonauētura
in suo itinerario sexto **Et ecce ne/**
scio quo pacto duz practicā dare
p̄fessus sū mysticā theologiā. re/
labor rursus ad speculatiuā. s̄ nō
supuacue **Est quippe tibi n̄cariūm**
o aia que in deū ferre q̄ris te per
anagogicos excessus vt auertere
discas te. p̄ innatā vim abstracti/
ua a f̄atasmātib⁹ sicut abstractiua
d̄tus inferior in brutis ex sp̄ibus
sensatis elicit insensatas **Sciētis**
q̄z imp̄fectiones secernē a p̄fectō/
nibus vt tandē pure aliq̄o p̄fectū
tibi resplendeat in essentia et boni/
tate. loq̄mur t̄n̄ pro min⁹ eruditus
in methaphica seu theologia et di/
camus si possum⁹ quo pacto quo
ve obseruatōnis studio poterit se
sp̄s a f̄atasmātib⁹ auertere dū
anagogicos aut sup̄m̄etales q̄rit
excessus **Et fortassis hoc poterit**
fieri si in om̄i cognitione et medita/
tōne sua de deo nequaquā sistat hō
in cognitione sed aspiret per vim
affectiua quasi cordis ore inhiāte
in suā potentiā et in suā sapiam in
suā bonitatē saporandā et gustan/
dam tanq̄ ei⁹ qui totus est t̄ribi/
lis in cōsilijs sup̄ filios hoim p̄ ma/
iestatē potentie d̄n̄atiue iudicātis
q̄q̄ totus magn⁹ et mirabilis in

Scripta CCCXXV
sapiētia cuius nō est numer⁹. tot⁹
deniq̄ suauis. totus desiderabilis
totus amabilis valde in bonitate
et torrente voluptatis sue. occur/
ret tibi sic nitenti sic intento plima
turba f̄atasmātū. credo equidez
irruent importune f̄atasmata et
irrupēt. in vtrosq̄ oculos tuos
interiores. **Tu v̄o fortiter ab̄ice**
seorsum ea q̄ntū poterit manu deli/
uotiois et velut excusso capite sp̄u
liber euadere laboza. **Ac tu quasi**
dissimlatis eis sp̄retis ve perge q̄
pergis et per mediū agmen illud
improbū alacer erumpe. sitis te
spiritualis extimulet vt quē admo/
duz desiderat ceruus **Indiq̄ ca/
num** moribus patens et superca/
lescens ad gelidos tutos q̄z fon/
tes aquarū. sic tu laboza contra
impediētia f̄atasmata vt possis
et tu dicere roze sancti spiritus ca/
lesfactus desiderat anima mea ad
te deus **Situit anima mea ad de/
um** fontez viuū quādo veniam et
apparebo ante faciē dei **Scito at̄**
q̄ nisi te prius expurgauerit timo/
ris lima per integerrimā et non fi/
ctaz penitentiā. nisi mens insuper
elimata peccati scoria clara q̄z re/
fullerit se per reformationē in no/
uitate spiritus s̄m̄ duos act⁹ hie/
rarchicos primos qui sūt purga/
re illuminare. vanum prozū erit
tibi ante lucem surgere. ad hoc. p̄
fectionis culmen **Surgite p̄inde**
postq̄z sederitis qui manducatis
panem doloris in timore sc̄z sine
C C 3

De practica

quo iustificari nemo potest ante desuper
improbe audes irrupere in oscu-
luz oris si nec pedibus cum lachry-
mis nec manibus cum gratiarum
actione prius illud osculari cura-
ueris. **A**tuero duz eousqz peruene-
rit bene conscia mens. et munda nec
gaudia neqz aliud omnino vel ser-
uile vel mercenarium anxia recogit-
et. **N**eqz preterea de deo quicquam
negotiosum duruz asperum vel tur-
bulentum penset sicut de iudice re-
butore vel inflictore vindicte. **S**z
hoc unicum venerit in mentez quia
totus desiderabilis est suavis et mi-
tis totus amari etiam si occiderit
dignissimus. dum solum ita placuit
amoris negocium inuola tunc ad
amplexus sponsi. stringe pectus il-
lud diuinum amicitie purissimis
brachijs. fige oscula castissima pa-
cis exuperantis omnem sensum. ut
et dicere subinde possis. dic o ani-
ma gratulabunda et amorosa de-
uotissime. dilectus meus mihi et ego
illi etc.

ExPLICIT **T**ra^{ctatus} eximij docto-
ris **M**ag^{istri} **J**obis **G**erson de my-
stica theologia practice conscripta
Anno. **M**.cccclxxxij. **I**n **V**igilia
Pentecostes.

theologia

Tra^{ctatus}

Mag^{istri} **J**obis
dione my-
stica the-
ologia

T

et alio in
vicis Co
et terre q
ibus. et
mysteria
tus et in
tradit
dionys
et de di
vi. voca
stultaz et
duri op
plerit et
Balua in
in dca
et in dca
in dca p
pua vel
hoc est m
nemo sap
tate vide
nerario
no videat
stria qua
a fatigam
fit fin ph
intellectu